

Handlingsplan for næringsutvikling

2020 - 2023

**ASK
ØY**

KOMMUNE

Innhold

1. Innledning	3
2. Kommunens rolle i næringsutviklingsarbeidet	4
3. Dagens situasjon	4
3.1. Arbeidsplasser og sysselsetting.....	4
3.2. Næringstjenesten.....	4
3.3. Samhandling mellom kommune og næringsliv.....	4
3.4. Samarbeid og kunnskapsflyt i næringslivet	4
3.5. Stor handelslekkasje	5
3.6. Mangel på ledige industriarealer på søre Askøy	5
3.7. Manglende kollektivtilbud i næringsområdene.....	5
4. Planarbeidet.....	6
4.1. Bakgrunn og formål med planarbeidet.....	6
4.2. Prosess, organisering og medvirkning	6
5. Føringer for planarbeidet	6
5.1. Statlige føringer.....	6
5.2. Regionale føringer	6
5.3. Kommunale føringer	7
5.4. Vedtatte delmål og strategier i gjeldende kommuneplan.....	7
5.5. Andre relevante dokumenter	9
6. Status arbeid og næringsliv i Askøy kommune.....	10
6.1. Virksomheter i Askøy kommune	10
6.2. Arbeidsplasser og sysselsetting	10
6.3. Pendling.....	12
6.4. Handel	12
6.5. Landbruk	14
6.6. Havbruk.....	15
6.7. Kulturbasert næring og Reiseliv	16
6.8. Industri.....	16
6.9. Viktige industriområder	17
6.10. Omstilling og innovasjon.....	18
6.11. Gründersatsning.....	19
6.12. Etablererfond	19

7. Utfordringer og muligheter	21
8. Prioriterte satsingsområder	23
8.1. Dialog og samarbeid	23
8.2. Service	23
8.3. Kommunens næringsengasjement	24
8.4. Lokal gründersatsning.....	24
8.5. Samarbeid og kunnskapsflyt	24
8.6. Handel	25
8.7. Næringsarealer	25
8.8. Kollektivtransport	25
9. Tiltaksplan	26

1. Innledning

Et næringsliv som blomstrer er viktig for en kommune som ønsker å utvikle seg og vokse. Bedrifter skaper arbeidsplasser, og en trygg og god jobb gjør at innbyggere trives og får mulighet til å sikre sin egen og familiens framtid.

Askøy har en ung og voksende befolkning. Vi har derfor gode forutsetninger for å kunne få til økt lokal verdiskapning og flere arbeidsplasser.

Askøy kommune har over lengre tid hatt en positiv utvikling når det gjelder næringsetableringer og økning i arbeidsplasser. Det er et godt utgangspunkt for videre næringsutvikling.

Samtidig er det registrert negative faktorer som kan bremse utviklingen. Dette dreier seg i hovedsak om dialogen mellom kommunen og næringslivet. Disse forhold må det ordnes opp i hvis kommunen fortsatt skal være attraktiv for næringslivet.

Framover vil vi se økte forskjeller mellom de områdene som makter å etablere lærende og innovative miljøer, og de som ikke får dette til. Askøy kan svare på denne utfordringen ved å gi næringslivet mulighet til vekst og utvikling.

Utvikling og innovasjon dreier seg som oftest om samarbeid mellom ulike aktører. For å få det til, kreves en politikk som får lagspillet til å fungere best mulig. Næringspolitikken må derfor være godt forankret både administrativt og politisk.

Videre næringspolitiske tiltak må føre til at næringslivet når resultater i form av mer innovasjon, flere arbeidsplasser og mer verdiskapning. Planen må derfor være konkret, realistisk og godt forankret. Den må også være konsistent med regionale planer for verdiskapning og næringsutvikling.

Framo/Alfa Laval i Florvåg

2. Kommunens rolle i næringsutviklingsarbeidet

Næringsarbeid er ikke en lovpålagt oppgave for en kommune. Kommunen kan derfor velge å ha en *passiv rolle*, der en kun ser det som sin oppgave å tilrettelegge for næringsutvikling gjennom sin arealplanlegging og senterutvikling.

Men kommunen kan også velge å ha en langt mer *aktiv rolle* i å stimulere til næringsvekst. Kommunens oppgave blir da å stimulere til sterkere vekst i næringslivet med ulike aktive og utadrettede tiltak. Eksempler på slike tiltak kan være å ta initiativ til etablereropplæring, hjelpe gründere, drive eiendomsutvikling eller ta initiativ til nettverk og samarbeid mellom bedrifter i kommunen.

En velutviklet utviklingsrolle vil normalt kreve at det er god kommunikasjon og tillit mellom kommune og næringsliv, slik at tiltakene virker mobiliserende. Det krever igjen at kommunen er aktiv med å skape møteplasser og dialog. Skal kommunen ha som ambisjon å være attraktiv for næringslivet, bør man ha ambisjoner om en aktiv rolle i næringsutviklingen.

3. Dagens situasjon

3.1. Arbeidsplasser og sysselsetting

Askøy ligger suverent på topp, sammen med tidligere Os kommune, når det gjelder etablering av nye arbeidsplasser. 10 prosent økning siste fire år.

Omlag 2/3 av veksten i arbeidsplasser er kommet i privat sektor. Økningen i antall yrkesaktive personer er noe lavere enn veksten i antall nye arbeidsplasser.

3.2. Næringstjenesten

Askøy har i dag ingen næringssjef. Kommunen ser viktigheten av å få etablert en slik stilling. Denne må ses i sammenheng med fremtidige budsjettprosesser.

3.3. Samhandling mellom kommune og næringsliv

Næringslivet opplever at forholdet til kommunen er preget av:

- Generelt dårlig dialog mellom kommunen og næringslivet
- Generelt dårlig service og tjenester
- Det oppleves ikke som om kommunen tenker helhetlig på næringslivets plass i samfunnet
- Det virker ikke som om kommunen har ressurser til å løse oppgavene
- Kommunen vil ha stort fokus på tiltak for å forbedre forhold til næringslivet. Her vil både fremtidige og digitale løsninger så vel som raskere saksgang være viktig.

3.4. Samarbeid og kunnskapsflyt i næringslivet

En masteroppgave utarbeidet ved Universitetet i Agder, har følgende konklusjoner når det gjelder næringslivet på Askøy:

- Mangel på lokalt næringsliv
- Mangel på lokal kunnskapsflyt mellom bedrifter
- Lite koblinger mot kunnskapsorganisasjoner

3.5. Stor handelslekkasje

Askøy har stor handelslekkasje. Dekningsgraden for utvalgsvareer er på et lavt nivå, rundt 48 prosent. En undersøkelse viser at 50 prosent handler utenfor kommunen i helgene.

Kommunen ser det som viktig å få utbygget en senterstruktur som vil styrke tilbudet på Askøy, slik at handelslekkasjen reduseres.

3.6. Mangel på ledige industriarealer på søre Askøy

I dag er det forholdsvis begrenset med ledige, tilrettelagte industriarealer på søre Askøy (ca. 30 daa.). På grunn av manglende infrastruktur kan det ta mange år før nye industriarealer kan tas i bruk. Dette vil innen kort tid få konsekvenser for nyetableringer.

3.7. Manglende kollektivtilbud i næringsområdene.

I dag mangler næringsområdene på Askøy et godt kollektivtilbud. Det gjør at enkelte bedrifter velger bort Askøy.

4. Planarbeidet

4.1. Bakgrunn og formål med planarbeidet

Bakgrunn for handlingsplanen er kommunens ambisjon om næringsutvikling, slik den er vedtatt i Kommuneplanens samfunnsdel 2015-2030.

Formålet med handlingsplanen er å fastlegge og konkretisere kommunens næringspolitikk, og beslutte hvilke virkemidler kommunen vil benytte seg av for å realisere denne.

4.2. Prosess, organisering og medvirkning

Planen er utarbeidet i nært samarbeid med næringslivet på Askøy, politisk ledelse og kommunens planavdeling. Prosessen har fulgt et helhetlig konsept basert på føringer som er gitt i overordnede planer.

I forbindelse med planarbeidet har det blitt avholdt flere dialogmøter med Askøy næringsråd.

5. Føringer for planarbeidet

5.1. Statlige føringer

- Meld. St. 27 (2016-2017) Industrien – grønnere, smartere og mer nyskapende.
- Meld. St. 39 (2012-2013) Mangfold av vinnere – Næringspolitikken mot 2020.
- Meld. St. 7 (2014-2015) Langtidsplan for forskning og høyere utdanning 2015-2014.
- Meld. St. 18 (2012-2013) Lange linjer – kunnskap gir muligheter.
- Meld. St. 29 (2016-2017) Perspektivmeldingen 2017.
- NOU 2008:18 Fagopplæring for framtiden.
- NOU 2011:3 Kompetansearbeidsplasser – drivkraft for vekst i hele landet.
- NOU 2014:14 Fagskolen – et attraktivt utdanningsvalg.

5.2. Regionale føringer

- Handlingsprogram for nærings- og samfunnsutvikling i Hordaland 2018-2019.
- Regional planstrategi 2016-2020 – Utviklingsplan for Hordaland.
- Strategisk næringsplan for Bergensregionen 2015-2020.
- Regional næringsplan for Hordaland 2013-2017.
- Strategi for omstilling av industrien i Hordaland.
- Regional plan for kompetanse og arbeidskraft.
- Regional plan for attraktive senter i Hordaland.
- Regional areal- og transportplan for bergensområdet 2017-2028.
- Regional plan for folkehelse 2014-2025.
- Klimaplan for Hordaland 2014-2030.
- Marin strategi for Vestlandet 2014-2020.
- Strategi for utvikling og drift av næringshager i Hordaland.

5.3. Kommunale føringer

Kommuneplanen er Askøy kommunes overordnede styringsdokument for en ønsket samfunnsutvikling, og et redskap for hvordan kommunen skal møte nye og endrede utfordringer i et langsiktig perspektiv.

Overordnede mål og strategier for næringsutvikling er innarbeidet i samfunnsdelen under satsingsområdet «Den skapende øyen».

Hovedmål: I 2030 har Askøy et attraktivt næringsliv som skaper varige verdier.

Kommuneplanens arealdel er et virkemiddel for å sikre at arealbruken i kommunen bidrar til å nå målene fra samfunnsdelen. Kommuneplanens samfunnsdel inneholder derfor arealstrategier som legger føringer for fremtidig arealbruk, som skal legges til grunn ved vurdering av nye næringsareal.

Arealstrategier Den skapende øyen:

- Arbeidsplassintensive næringer skal primært plasseres i senterområder og nær kollektivknutepunkt
- Arealkrevende næringer skal lokaliseres langs hovedvegnettet og utenfor senterområder og tettbygde strøk
- Eksisterende og nye næringsareal skal ha god arealutnyttelse og ivareta hensynet til estetikk og grønnstruktur. Sambruk og samlokalisering skal vektlegges
- Innenfor kjerneområde landbruk og skogbruk skal hensynet til landbruk prioriteres

5.4. Vedtatte delmål og strategier i gjeldende kommuneplan

Delmål 1

I 2030 har Askøy et robust næringsliv med gode og forutsigbare rammebetingelser, og tilgang på fagkunnskap og kompetent arbeidskraft.

Strategier:

- Vi legger til rette for næringsklynger og samarbeid på tvers av ulike bransjer
- Vi bygger veger og annen infrastruktur som sikrer en god og framtidsrettet næringsutvikling
- Vi motiverer ungdommer til å velge en utdanning som næringslivet på Askøy har behov for
- Vi samarbeider med handel- og servicenæringen for å redusere handelslekkasjen
- Vi samarbeider med omegnskommuner for å bidra til vekst i næringslivet og styrke regionen som et felles bo- og arbeidsmarked

Delmål 2

I 2030 har Askøy et variert næringsliv som er attraktivt for næringsaktører og arbeidstakere både på og utenfor Askøy.

Strategier:

- Vi tar hele Askøy i bruk og tilrettelegger for gode næringsareal.
- Vi bygger videre på Askøys unike beliggenhet og styrker satsingen på maritime og marine næringer
- Vi arbeider for at flere bedrifter med mange arbeidsplasser skal etablere seg på Askøy
- Vi bidrar til å utvikle næringer som gjør Kleppestø til et levende og sterkt regionsenter
- Det må arbeides med løsning for innfartsparkeringer langs hoved traseen til Bergen for å styrke kollektivtilbud. Jfr. 6.2 Sysselsetting/arbeidsplasser.

Delmål 3

I 2030 har Askøy et nyskapende næringsliv som ser muligheter og tar modige valg.

Strategier:

- Vi hjelper gründere til å utvikle ideen sin
- Vi stimulerer til omstilling og vekst innen primærnæringene og de kulturbaserte næringene
- Vi gjør Askøy til et populært utfartsområde
- Vi legger til rette for at ungdommer kan få prøve seg som entreprenører
- Vi tar vare på dyrket og dyrkbar jord

Delmål 4

I 2030 har Askøy et inkluderende næringsliv som gir alle innbyggere muligheter til å delta i arbeidslivet.

Strategier:

- Vi deler erfaringer og gjennomfører tiltak som forebygger og reduserer sykefravær
- Vi sikrer rekruttering av personer med nedsatt funksjonsevne og andre utsatte grupper
- Vi reduserer frafallet i skolen gjennom å tilby gode læringsmiljøer i samarbeid med næringslivet
- Vi tar vare på kompetansen til innvandrere og flyktninger og gjør det mulig for dem å lykkes i arbeidslivet
- Vi bidrar til at eldre som ønsker det får mulighet til å delta lenger i arbeidslivet

Delmål 5

I 2030 har Askøy et bærekraftig næringsliv som tar grønne valg til det beste for klimaet og miljøet.

Strategier:

- Vi bygger nettverk med kompetanse- og forskningsmiljøer innen miljøteknologi
- Vi motiverer bedrifter til å satse på fornybare produkter og energieffektive bygninger

- Vi deler suksesshistorier om bedrifter som lykkes med å utvikle grønne produkter og tjenester
- Vi legger til rette for grønne næringsparker med klimavennlige løsninger og grønnstruktur

5.5. Andre relevante dokumenter

- Innspill fra Askøy Næringslivsforening i forbindelse med dialogmøter (2019)
- Arbeidsmarkedsanalyse. Sysselsetting og pendling i Askøy kommune (2019)
- Samfunnsøkonomisk analyse og suksessfaktorer for Storebotn næringspark (2019)
- Masteroppgave «Næringshager i tynne regioner» (2018)
- Handelsanalyse for Askøy kommune (2018)
- Senterstrukturutredning for Askøy kommune (2018)
- Landbruksplan 2006 – 2010
- Behov for næringsarealer i Bergensregionen (2012)
- Næringslivets arealbehov og lokaliseringspreferanser (2009)

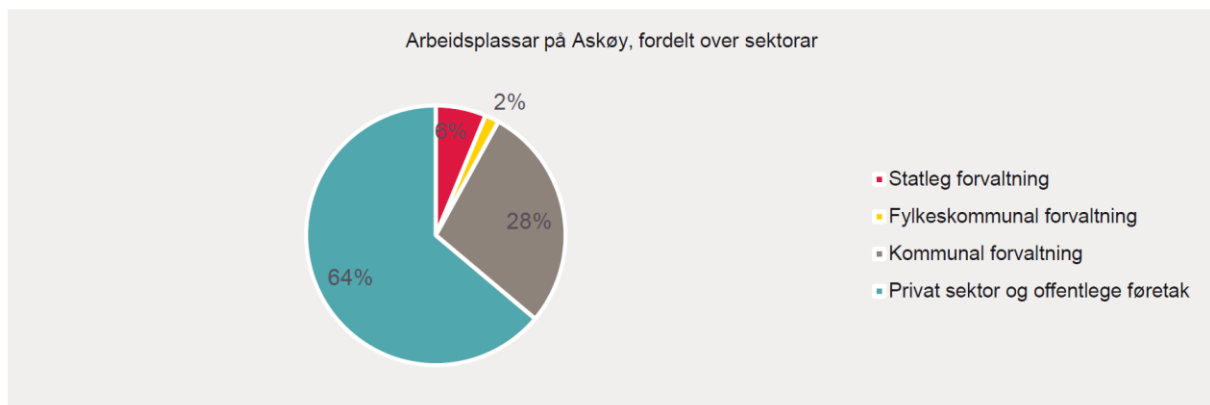
Mjølkevikvarden industriområde

6. Status arbeid og næringsliv i Askøy kommune

6.1. Virksomheter i Askøy kommune

		2017	2018	2019
00-99	Alle næringer	1818	1855	1892
01-03	Jordbruk, skogbruk og fiske	65	76	74
05-09	Bergverksdrift og utvinning	2	2	4
10-33	Industri	86	92	88
35	Kraftforsyning	2	2	2
36-39	Vannforsyning, avløp og renovasjon	9	9	8
41-43	Bygge- og anleggsvirksomhet	339	345	328
45-47	Varehandel, reparasjon av motorvogner	246	263	274
49-53	Transport og lagring	80	87	84
55-56	Overnattings- og serveringsvirksomhet	30	29	35
58-63	Informasjon og kommunikasjon	56	47	58
64-66	Finansiering og forsikring	9	6	6
68	Omsetning og drift av fast eiendom	178	165	169
69-75	Faglig, vitenskapelig og teknisk tjenesteyting	170	191	189
77-82	Forretningsmessig tjenesteyting	104	100	109
84.100-84.399	Offentlig administrasjon og forsvar, trygdeordninger underlagt offentlig forvaltning	13	13	13
85	Undervisning	85	75	82
86-88	Helse- og sosialtjenester	210	215	218
90-93	Kultur, underholdning og fritid i alt	68	64	78
94-96	Personlig tjenesteyting	64	66	68
97	Lønnet arbeid i private husholdninger	0	0	0
99	Internasjonale organer	0	0	0
00	Uoppgitt	2	8	5

6.2. Arbeidsplasser og sysselsetting

Hanøytangen industriområde

	2015	2016	2017	2018	Arbeidsplasser
Region					
Hordaland	253693	251894	254288	259878	2,4%
Os	5722	5777	6018	6328	10,6%
Askøy	7594	7933	8023	8369	10,2%
Fjell	11619	11071	11048	11203	-3,6%
Lindås	6648	6742	6683	6918	4,1%
	2015	2016	2017	2018	Sysselsatte
Os	9860	9859	10068	10350	490
Fjell	12549	12487	12756	13047	498
Askøy	13886	13974	14151	14461	575
Lindås	7499	7556	7522	7682	183

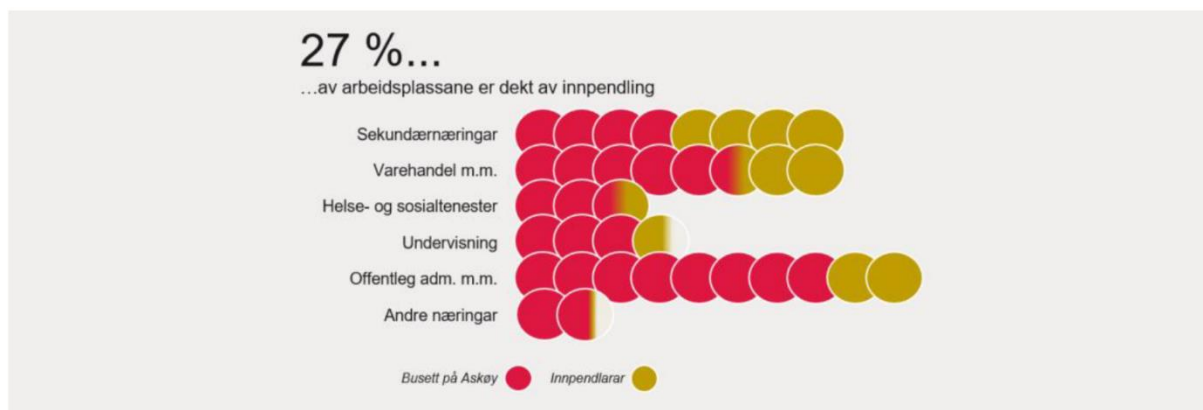
Askøy kommune hadde i 2018 en sysselsettingsgrad på 68 prosent.

Sysselsettingsgraden er andelen av innbyggere mellom 15 og 74 år, som er i arbeid. Askøy sin sysselsettingsgrad er litt høyere enn for Hordaland.

Kommunen hadde i 2018 en arbeidsplassdekning på 58 prosent.

Arbeidsplassdekningen angir hvor mange arbeidsplasser det er i kommunen i forhold til antall sysselsatte som bor i kommunen.

6.3. Pendling

Antall personer som pendlet inn til Askøy i 2018 var 2341.

Antall personer som pendler ut av Askøy i 2018 var 8433.

I 2018 har økningen i innpendling vært større enn økningen i utpendling.

6.4. Handel

I forbindelse med rullering av kommuneplanens arealdel er det gjennomført en overordnet Handelsanalyse for Askøy. Her drøftes handelsbalansen med utgangspunkt i omsetning og dekningsgrad. Dekningsgraden indikerer hvor stor del av detaljvarer befolkningen handler innenfor kommunens grenser. Dersom dekningsgraden er på 100 prosent er det handelsbalanse og den faktiske detaljvareomsetningen per år samsvarer med mulig omsetning.

Dersom befolkningen velger å handle utenfor sitt handelsomland kalles det handelslekkasje.

Askøy kommune hadde en handelslekkasje på 37,3 prosent i 2016. De siste årene har det i tillegg vært en lett negativ tendens. Dekningsgraden for dagligvarer er nå 84 prosent og har vært stabil de siste årene, og en har vurdert at det ikke er behov for ytterligere dagligvare per i dag.

Dekningsgraden for utvalgsvarer er på et lavt nivå, rundt 48 prosent. Dette gjelder spesielt varer som klær, sko, jernvarer og møbler. Den største handelslekkasjen i Askøy kommune er innenfor plasskrevende varer som bil, båt og landbruksmaskiner. Her er dekningsgraden på ca. 47 prosent.

Den store handelslekkasjen skyldes i hovedsak at Askøy mister en del av omsetningen i varehandelen til de store kjøpesentrene i nabo- kommunene (Sartor senter og Vestkanten).

I en undersøkelse utført av Kleppstø senter i 2019, oppgis *utvalg av butikker* som største grunn til at senteret (og andre sentre på Askøy) ikke blir valgt. 38 prosent foretrekker Vestkanten eller Sartor senter i hverdagen, og dette tallet øker til nærmere 50 prosent i helgene.

Folketallsutviklingen tilsier at det vil være behov for en økning på inntil 37.000 m² bruksareal for handel fram mot 2040.

Kleppstø senter

Dekningsgrad etter varegrupper:

a		Daglegvarer	Utvallsvarer	Utvallsvarer/unntaksvarer	Unntak/foresegn
Type	Område				
Dekningsgrad (Hordaland = 100)	Os	97	100	58	16
	Fjell	101	111	123	43
	Askøy	84	48	46	47
	Lindås	125	79	69	-

6.5. Landbruk

I Askøy kommune finnes det per i dag 30 produsenter som søker om produksjonstilskudd i tillegg til de som driver på hobbybasis. Antall produsenter har vært stabilt siden 2008. De fleste driver med sauehold. Enkelte driver med storfe for kjøttproduksjon og bærproduksjon.

Tall fra 2018 viser at landbruksforetakene som søker tilskudd driver på totalt 116 landbrukseiendommer i kommunen. Av disse er 86 av eiendommene leiejord, det vil si at foretakene driver i stor grad på gårdsbruk som er nedlagte i tillegg til egne eiendommer. I de siste årene har enkelte foretak også benyttet mer av kystlyngheiene og gressareal på øyene og i utmarken som sauebeite. Det er blant annet etablert seg et villsaulag nord på Askøy.

I 2018 ble kartleggingen av kjerneområdene for landbruk oppdatert. Ivaretagelse av viktige og sammenhengende områder for landbruk i kommunen skaper forutsigbarhet for de som ønsker å skape nye næringer med utgangspunkt i de grønne ressursene.

Askøy kommune har lite jordbruksareal.

Markslag	Disponert av tilskuddssøkere i 2018 (Landbruksdirektoratet)	Totalt jordbruksareal i Askøy kommune (Hordaland fylkeskommune, AUD-rapport 12/17, 2017)
Fulldyrket og overflatedyrket jord	1693	2972
Innmarksbeite	958	2733
Totalt	2651	5705

Askøy kommune har vedtatt flere strategier og tiltak knyttet til næringsutvikling i Landbruksplan 2006-2010.

Kommunen har i en viss grad fulgt opp enkelte tiltak gjennom veiledning til de som har tatt kontakt med spørsmål knyttet til etablering av nye næringer på landbrukseiendommer og

gjennom generell informasjonsarbeid. Kartleggingen og revideringen av kjerneområdene for landbruk har også vært en del av dette arbeidet

6.6. Havbruk

Askøy ser det som svært viktig å tilrettelegge for akvakultur og sette av lokalisering til nye anlegg.

Aktive akvakulturlokaliteter i sjø på Askøy er:

- Ramsøy
- Oksnes (Storoksen)

Anleggene har konsesjon på laks, regnbueørret og ørret.

I tillegg har vi tre settefiskanlegg i kommunen:

- Tveitevåg
- Strømsnes
- Eikevåg

Alle disse anleggene er landanlegg.

Tveitevåg har settefisk- og stamfiskanlegg for laks, regnbueørret og ørret.

Strømsnes har settefiskanlegg for laks, regnbueørret og ørret.

Eikevåg har anlegg for settefisk og stamfisk for kveite.

Settefisk-og stamfiskanlegg i Tveitevåg

6.7. Kulturbasert næring og Reiseliv

Kulturbasert næring og Reiseliv er omtalt i Kommunedelplan for kultur, idrett og friluftsliv 2014 – 2025. Planen ble vedtatt av Kommunestyret 20. februar 2014.

Bortsett fra at det er foretatt noen oppgraderinger i Strusshamn og på Herdla, er det ikke registrert noen aktivitet på dette området. Ingen av tiltakene i kommunedelplanen er blitt gjennomført.

6.8. Industri

Den største nærings/industriklyngen finner vi i Storebotn næringspark med 200 forskjellige bedrifter og 1500 ansatte. Her er blant annet bedriften Karsten Moholt lokalisert.

I tillegg har vi viktige bedriftsetableringer i Florvåg (Framo), i Bakarvågen (Viknes båt og service), på Follese (Isbjørn is), på Horsøy (Schlumberger/One Subsea), på Øvre Kleppe (Intermec), på Hanøytangen (Semco Maritime, Norscrap West, Langset, Frydenbø), på Mjølkevikvarden (NOBI Askøy).

Horsøy industriområde

6.9. Viktige industriområder

Florvåg (Framo/Alfa Laval)

Framo/Alfa Laval sitt industriområde i Florvåg har et regulert industriareal på ca. 52 daa. Hele arealet er disponert.

Horsøy

Horsøy industriområde har et regulert industriareal på ca. 470 daa. Ledig industriareal er her ca. 130 daa.

Det er uvisst hvordan eieren vil disponere arealet. En videre utbygging av området krever gjennomføring av dyre rekkefølgekrav (oppgradering av Horsøyvegen). Det er derfor usikkert når området kan bygges ut.

Storebotn

Storebotn næringspark har et regulert næringsareal på ca. 660 daa. Ledig næringsareal er ca. 170 daa. Ca. 65 daa. er regulert til industri.

Mesteparten av det ledige arealet (ca. 145 daa.) har ikke vannforsyning. Det er derfor usikkert når resterende del av næringsparken kan bygges ut.

Hanøytangen

Hanøytangen næringspark har et regulert industriareal på ca. 680 daa. Det meste av arealet er disponert.

Mjølkevikvarden

Mjølkevikvarden industriområde har et regulert industriareal på ca. 370 daa. Her er ledig industriareal ca. 70 daa. I tillegg er her store arealer med tilgang til sjø som kan omreguleres til næringsformål.

Området passer godt for virksomheter som baserer seg på bruk av sjøen, men vil være mindre attraktivt for de fleste andre typer industrietableringer pga. dårlig veg og forholdsvis lang avstand fra Bergen.

Dette området vil også ha sterk konkurranse fra tilsvarende ferdig tilrettelagte industriområder i Meland og Lindås.

Viknes sine produksjons- og servicelokaler i Bakarvågen (Foto: Viknes)

6.10. Omstilling og innovasjon

I Florvåg har Framo bygget opp en egen innovasjonsavdeling. Den nye avdelingen har fått navnet Framo Innovation. Avdelingen har et eget innovasjons-laboratorium og 15 ansatte. Satsingsområdet er mot fiskeoppdrett, fornybar energi og digitalisering.

I Storebotn næringspark har Karsten Moholt flere innovasjonsprosjekter under arbeid:

- Motorutviklings-prosjekter for grønne applikasjoner
- Overvåkingssystem for vindmåler, algoritmebasert
- Digitaliseringssystemer for analyse og leveranse av innsikt i kunders utstyr, ved hjelp av store mengder data (Big Data)
- 3D-scanning av deler for industri, for å kunne 3D printe nye deler der reparasjon ikke er mulig.

I tillegg er Karsten Moholt del av en gruppe i Norsk Industri som skal lage et rammeverk for utvikling av flytende havvind, som en ny norsk industri.

I Storebotn næringspark holder også firmaet Swantech til. Dette firmaet har vunnet internasjonale priser for design og ytelse. I 2019 mottok firmaet Doga-merket for design og arkitektur.

På Hanøytangen industriområde ble næringsklyngen «Grønt Askøy Gruppen» etablert i 2018. Primæraktører er Norscrap West og Semco Maritime.

Formålet med næringsklyngen er å drive omstilling og innovasjon innenfor maritime/offshore industri rettet mot «grønne» initiativer. Klyngen har etablert forum hvor deltagere fra næring, kommune og forskning/akademia deltar og møtes jevnlig. Klyngen skal være en aktiv leverandør av del- og totalløsninger for offshorenæringen, med kjernefokus på grønn forretningsmodell innen vindmølleparker, miljøvennlig resirkulering og fjerning av CO₂ gjennom alternative energikilder.

På Mjølkevikvarden industriområde bygger Contiga Europas mest moderne hulldekkefabrikk.

6.11. Gründersatsning

Etablerersenteret følger opp gründere gjennom rådgivning, informasjon, etablererkurs og annen oppstarthjelp, blant annet gjennom kontakt inn mot Innovasjon Norge.

I Storebotn næringspark er det igangsatt et lokalt gründerprosjekt (samarbeid mellom Nedre Kleppe Grunneigarlag AS og Askøy Næringsråd). Grunneigarlaget har leid kontorlokaler sentralt i næringsparken (Fire topp moderne kontorplasser og møterom med alle fasiliteter), som stilles gratis til disposisjon for gründere. Askøy Næringsråd administrerer ordningen og gjennomfører kurs i Storebotn næringspark i samarbeid med Etablerersenteret.

6.12. Etablererfond

Gründere i oppstartsfasen kan søke Etablererfond for Bergensregionen om inntil 50.000 kroner til å gjennomføre nødvendige tiltak i oppstartsfasen.

Oversikt over tildelte midler siste tre år.

	Beløp innvilget			Antall innvilget		
Kommune	2017	2018	2019	2017	2018	2019
1201-Bergen	1 625 392	2 346 143	1 625 000	34	49	36
1235-Voss	94 438			2		
1241-Fusa		50 000			1	
1242-Samnanger			50 000			1
1243-Øs	150 000	290 000	150 000	3	6	3
1245-Sund	200 000	200 000		4	4	
1246-Fjell	147 219	350 000	150 000	3	7	3
1247-Askøy	386 000	430 000	50 000	8	10	1
1251-Vaksdal	47 219	150 000		1	3	
1252-Modalen	100 000			2		
1253-Osterøy		100 000			2	
1256-Meland		50 000			1	
1259-Øygarden	50 000		100 000	1		2
1260-Radøy	50 000	50 000		1	1	
1263-Lindås	197 219	234 000	50 000	4	5	1
1264-Austrheim		50 000			1	
1266-Masfjorden			25 000			1
Totalsum	3 047 487	4 300 143	2 200 000	63	90	48

Næringsområdet Storebotn – Horsøy – Hanøytangen

7. Utfordringer og muligheter

Utfordringer	Muligheter
Service og samarbeid Kommunen har en stor utfordring når det gjelder samarbeidet med næringslivet. Kommunen mangler et tydelig næringsengasjement. Kommunen mangler en kontaktperson (Næringsjef) som næringslivet kan forholde seg til og som kan tale næringslivets sak.	God service ved behandling av næringssaker er viktig for næringsaktører. Her kan kommunen bli bedre. I god service ligger både med hvilken holdning en blir møtt, med hvilken kompetanse om næringssaker kommunen møter næringsaktørene og hvor tilgjengelig kommunen er overfor aktørene.
Behov for flere arbeidsplasser Den siste SSB-oversikten med kommunefakta angir en forventet befolkningsutvikling til 34.396 innbyggere på Askøy i 2030 og videre 38.488 i 2040. Det tilsvarer en økning på 18,3 % i innbyggertall over de neste tolv årene. Det betyr at det bør skapes minst 1906 nye arbeidsplasser innen 2030 og 3128 innen 2040, dersom arbeidsplassdekningen i kommunen skal holdes på samme nivå som i dag (58 %).	Hvis en skal lykkes i næringsutviklingsarbeidet bør en først og fremst satse på de bransjer hvor en har lokale forutsetninger. Det bør derfor tas tydelige valg på hvilke bransjer som skal gis en helhetlig oppmerksomhet i tilretteleggingen. Næringslivet forholder seg mer til områder/regioner enn kommunegrenser. Dette tilsier at det også bør samhandle over kommunegrenser for å bli mer attraktiv overfor prioriterte bransjer.
Stor handelslekkasje I forhold til sammenlignbare kommuner har Askøy kommune dårlig dekningsgrad når det gjelder detaljhandel. En stor andel av befolkningen kjører ut av kommunen for å handle. Dette skaper mer trafikk og økt forurensning.	Handelsnæringen er en vesentlig næringsgren både i form av omsetning og sysselsetting. Et tilfredsstillende lokalt handelstilbud er samtidig en sentral del av det å skape robuste og attraktive senter for befolkningen. Ved å legge til rette for at innbyggerne ikke trenger å dra langt for å nå handelstilbud vil en også kunne redusere transportomfanget. Gjennom e-handel kan distriktene få samme tilgang på varer til lik pris, som i sentrale strøk. Foreløpig utgjør e-handel en liten del av detaljhandelen, men utviklingen kan skje raskt og endre dagens handelsmønster.

Utfordringer	Muligheter
Samarbeid mellom næringslivet og FoU-miljøene Raskere endringer i markedene krever mer fokus på innovasjon og entreprenørskap. Markedsorientering, innovasjon i forretningsmodeller og stadig omstilling i produksjonen, er derfor helt nødvendig for å opprettholde konkurranseevnen. Skal vi få dette til må der utvikles et tettere samarbeid om forskning og innovasjon mellom næringslivet og FoU-miljøene.	Bergen har mange relevante FoU-miljøer for næringsutvikling, flere i verdensklasse. Det er likevel et faktum at disse tunge forsknings- og utdanningsmiljøene blir lite benyttet av næringslivet. Det ligger derfor et stort utviklingspotensial i å få til mer samarbeid om forskning og innovasjon mellom FoU-miljøene og næringslivet på Askøy.
Kompetent arbeidskraft Næringslivet blir stadig mer spesialisert og kravet til kompetanse er økende. En målrettet satsing på utdanning og livslang læring er derfor viktig for å ruste næringslivet for fremtiden. Utfordringen her blir å få til et bedre samarbeid mellom utdanningsinstitusjonene og næringslivet.	Tilgang til kompetanse og å sikre kompetanseutvikling i bedriftene er første prioritet for å utvikle bedriften videre. Kommunens største mulighet for å gjøre Askøy til et aktuelt valg for etablering og videreutvikling av næringer er derfor å være godt koblet opp mot utdannings- og forskningsmiljøer, samt å utvikle lokale kompetansesentra som kan bidra til å utvikle en lokal innovasjonskultur.
Næringslivets arealbehov Økt aktivitet i næringslivet vil gi etterspørsel og behov for nye næringsarealer, spesielt i de sentrale delene av regionen. En annen faktor som vil kunne øke arealbehovet i fremtiden er at mange arealkrevende bedrifter «blir innhentet av byen» og ønsker å flytte til områder der det er bedre plass. Etterspørselen etter ledige næringsarealer vil først og fremst bli rettet mot sentrale områder og mot arealer langs transportkorridorene innenfor 30 min. kjøretid fra Bergen.	Tilstrekkelig med fleksible, tilrettelagte tomtearealer, med god tilgang til overordnet vegnett og sjø, øker muligheten for at bedrifter velger å etablere seg på Askøy.

8. Prioriterte satsingsområder

Det er et sterkt ønske fra næringslivet om at planen skal ha hovedfokus på samarbeidet mellom kommunen og næringslivet. I denne forbindelse er det ønskelig at det gjennomføres en årlig spørreundersøkelse blant næringslivsaktørene på Askøy, for å kunne verifisere en utvikling. Tiltak i denne forbindelse er derfor gitt høyeste prioritet i planen.

Videre er det et sterkt ønske fra næringslivet om å få en næringssjef i 100 prosent stilling. På grunn av kommunens økonomiske situasjon har man ikke kunne prioritere dette tiltaket. Som en midlertidig ordning foreslås det derfor at det utpekes en *koordinator for næringslivssaker* i kommuneadministrasjonen, som får ansvaret for den daglige dialogen med næringslivet. Denne personen skal avklare saker internt og gi raske og konstruktive tilbakemeldinger til næringslivsaktørene.

I tillegg er det i planen satt fokus på noen andre områder der Askøy har utfordringer i forhold til næringslivet. Det gjelder spesielt handel, men også mangelen på lokal gründersatsning, mangel på kunnskapsflyt og kobling mot kunnskapsorganisasjoner, mangelen på byggeklare industritomter på søre Askøy og mangelen på gode kollektivtilbud i næringsområdene.

8.1. Dialog og samarbeid

Delmål

Det skal være god kommunikasjon og tillit mellom kommunen og næringslivet.

Strategier

- Ordfører og Rådmann skal ha jevnlig møter med representanter for næringslivet
- Ordfører og rådmann skal foreta bedriftsbesøk
- Kommuneadministrasjonen skal være oppdatert på behov og problemstillinger knyttet til næringslivssaker
- Årlig spørreundersøkelse som kan dokumentere utviklingen.

Gevinst

Askøy kommune vil fremstå som en næringsvennlig kommune hvor det er godt samarbeid og tillit mellom aktørene som kan påvirke næringsutviklingen.

8.2. Service

Delmål

Næringslivet skal føle at de får god service ved behandling av næringssaker.

Strategier

- Kommunen er tilgjengelig overfor næringslivsaktørene.
- Saksbehandlere har gode holdninger og kompetanse om næringssaker.
- Saksbehandlere er positive til å gå i dialog med næringsaktørene for å finne gode løsninger.
- Årlig spørreundersøkelse som kan dokumentere utvikling.

Gevinst

Næringslivet opplever kommunen som næringsvennlig og serviceorientert.

8.3. Kommunens næringsengasjement

Delmål

Kommunen har et tydelig næringsengasjement.

Strategier

- Ansette næringssjef i 100 % stilling.
- Samordnet innsats fra de virkemidlene kommunen rår over i næringspolitikken.
- Samordne kommunens virkemidler med virkemidler de forskjellige næringsaktørene råder over for å kunne oppnå gjennomføringskraft.
- Årlig spørreundersøkelse som kan dokumentere utviklingen.

Gevinst

Askøy kommune framstår som en næringsvennlig kommune med et tydelig næringsengasjement og med en tillit mellom aktører som kan påvirke næringsutviklingen.

8.4. Lokal gründersatsning

Delmål

Askøy kommune bruker sin støtte til lokale gründere til å fremme politikk som hjelper til likestilling og inkludering.

For å styrke likestilling og inkluderingssatsing i grunderaktivitet på Askøy, søker administrasjonen tilskudd til etater som støtter dette arbeidet.

Strategier

- Gode rådgivnings- og veiledningstjenester.
- Gi økonomisk støtte til lokale gründerprosjekter.
- Bidra til at det gjennomføres etablererkurs på Askøy.
- Bidra til at det stilles til disposisjon nødvendige lokaliteter
- Støtte etablering av kvinnelige gründere og gründere med minoritetsbakgrunn.
- Kartlegge vanskelighetene som kvinnelige gründere og gründere med minoritetsbakgrunn kan ha for å kunne etablere deres bedrifter.
- Støtte etableringen av bedrifter som bevisst arbeider for likestilling og inkludering.

Gevinst

Askøy fremstår som en kommune som gir gründere nødvendig oppstarts hjelp.

8.5. Samarbeid og kunnskapsflyt

Delmål

I Askøy er det et næringsmiljø der bedrifter samarbeider og utvikler seg.

Strategier

- Kommunen er pådriver til å få etablert nettverk og bedre samarbeid mellom bedrifter i kommunen.
- Kommunen tar initiativ til at næringer blir godt koblet opp mot utdannings- og forskningsmiljøer.
- Kommunen tar initiativ til at det utvikles lokale kompetansesentra som kan bidra til å utvikle en lokal innovasjonskultur.

Gevinst

Innovative bedrifter og tillit mellom aktører som kan påvirke næringsutviklingen.

8.6. Handel

Delmål

Dekningsgrad for detaljvarehandel skal balanseres mot folketallet på Askøy.

Strategier

- Kommunen samarbeider aktivt med handelsnæringen om tiltak som kan redusere handelslekkasjen.
- Handel skal være et sentralt tema ved rullering av kommuneplanen.

Gevinst

- Innbyggerne i kommunen behøver ikke dra langt for å nå handelstilbudet.
- Transportomfanget blir redusert. Mindre kø og mindre forurensning.

8.7. Næringsarealer

Delmål

Det er til enhver tid tilgjengelig attraktive næringsarealer i hele kommunen.

Strategier

Ved rullering av arealplanen avsettes det nødvendig arealreserve for å møte framtidens behov for næringsarealer.

Kommunen samarbeider nært med næringslivet om utbygging av nødvendig infrastruktur og tilrettelegging av gode framtidige næringsarealer.

Gevinst

Askøy kommune framstår som en kommune som har som ambisjon å være attraktiv for næringslivet.

8.8. Kollektivtransport

Delmål

Det er funksjonelle og attraktive forhold for kollektivpassasjerer i næringsparkene og andre områder med næringsaktivitet.

Strategier

- Kommunen er pådriver når det gjelder å få etablert gode kollektivtransport-løsninger.
- Dette omfatter hyppige avganger, overgang mellom buss og båt og gode ventefasiliteter.

Gevinst

- Flere bedrifter får mulighet til å etablere seg på Askøy.
- Mindre personbiltrafikk fører til mindre kø og mindre forurensning.

9. Tiltaksplan

Hovedmål: Askøy skal ha et robust næringsliv med gode og forutsigbare rammebetingelser

	Tiltak	Ansvar	Frist	Ressursbehov
1	Ordfører, rådmann, Leder UTM og aktuelle fagsjefer har møte med representanter for næringslivet hvert kvartal	Ordfører	1.07.2020	Ingen ekstra kostnad
2	Ordfører og rådmann foretar minimum 3 bedriftsbesøk pr. år	Ordfører	31.12.2020	Ingen ekstra kostnad
3	Egen koordinator for næringslivssaker. (Ansvar for dialogen med næringslivet. Koordinerer internt i kommunen og gir raske og konstruktive tilbakemeldinger)	Rådmann	1.07.2020	Ingen ekstra kostnad
4	Det gjennomføres en årlig spørreundersøkelse som verifiserer utviklingen i servicenivået overfor næringslivet	Rådmann Askøy Næringsråd	31.12.2020	Normal kostnad kr. 70.000,- pr. år. Kommunen samarbeider med Askøy Næringsråd om en billigere løsning
5	Kommunen går i dialog med handelsnæringen for å avklare hvilke kortsiktige og langsiktige tiltak som må gjennomføres for å kunne redusere handelslekkasjen.	Rådmann	1.07.2020	Ingen ekstra kostnad
6	Kommunen gir økonomisk støtte til lokale gründerprosjekter.	Rådmann	31.12.2020	Kostnad vurderes innarbeidet i budsjett/økonomiplan fra 2021
7	Kommunen samarbeider aktivt med næringslivet for å få utviklet næringsklynger og lokale kompetansesentra	Rådmann	31.12.2020	Eventuelle kostnader vurderes i budsjett-sammenheng

8	I forbindelse med rullering av arealplanen avsettes det en nødvendig arealreserve for å møte framtidens behov for attraktive næringsarealer	Rådmann	1.07.2020	Ingen ekstra kostnad
---	---	---------	-----------	----------------------